

ความพร้อมในการเป็นบิดามารดาของบิดามารดาในภาคเหนือของประเทศไทย

นางสาวสุวรรณี ศรีจันทร์อาภา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974 - 563 - 869 - 2

008879

i 18096293

PARENTHOOD READINESS OF PARENTS IN
THE NORTHERN REGION OF THAILAND

MISS SUVANNEE SRICHUNTRAAPAR

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความพร้อมในการ เป็นปีติมาารดาของบิดามารดาในภาคเหนือของ
ประเทศไทย

โดย

นางสาววรรณศรี ศรีจันทร์ธาดา

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขศรี บุรณะภินิษฐ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอขานุญาตให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

อนุพงศ์ บุญนาค

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุประดิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประนอม ไชยชนะ

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประนอม ไชยชนะ)

สุวิมล ศรีจันทร์

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

สุขศรี บุรณะภินิษฐ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขศรี บุรณะภินิษฐ)

วรรณศรี ศรีจันทร์ธาดา

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณศรี ศรีจันทร์ธาดา)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความพร้อมในการเป็นบิดามารดาของบิดามารดาในภาคเหนือของประเทศไทย
ชื่อนิสิต	นางสาว สุวรรณี ศรีจันทร์อาภา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา บุญพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขศรี บุรณะกนิษฐ
ภาควิชา	พยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา	2527

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพร้อมในการเป็นบิดามารดาของบิดามารดาในภาคเหนือของประเทศไทย จำแนกตามที่อยู่อาศัย อายุ รายได้ และระดับการศึกษา โดยมีสมมติฐานของการวิจัยว่า บิดามารดาที่มีความแตกต่างกันในเรื่องที่อยู่อาศัย อายุ รายได้ และระดับการศึกษา มีความพร้อมในการเป็นบิดามารดาแตกต่างกัน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นมารดาที่มาคลอดและบิดาที่ส่งภรรยามาคลอดที่แผนกสูติกรรมของโรงพยาบาล 4 แห่ง ในภาคเหนือของประเทศไทย จำนวน 100 คู่ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปหาความตรงตามเนื้อหากับผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ตามแบบสัมประสิทธิ์อัลฟ่า ของครอนบาช(Cronbach) เท่ากับ .85 ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาอัตราส่วนร้อยละ มีชนิดมีเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. บิดามารดาในภาคเหนือส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65) มีความพร้อมในการเป็นบิดามารดาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 35) เป็นบิดามารดาที่มีความพร้อมในการเป็นบิดามารดาในระดับสูง
2. บิดามารดาที่มีอายุต่างกันมีความพร้อมในการเป็นบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยนี้สนองสมมติฐาน นั่นคือ บิดามารดาที่มีอายุ 21 - 30 ปี และ

สูงกว่ามีความพร้อมในการเป็นบิดามารดามากกว่าบิดามารดาที่มีอายุ 20 ปีและต่ำกว่า

3. บิดามารดาที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความพร้อมในการเป็นบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยนี้สนองสมมติฐาน นั่นคือ บิดามารดาที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล มีความพร้อมในการเป็นบิดามารดามากกว่าบิดามารดาที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาล

4. บิดามารดาที่มีรายได้ต่างกัน มีความพร้อมในการเป็นบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยนี้สนองสมมติฐาน นั่นคือ บิดามารดาที่มีรายได้สูงมีความพร้อมในการเป็นบิดามารดามากกว่าบิดามารดาที่มีรายได้ต่ำ

5. บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพร้อมในการเป็นบิดามารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยนี้สนองสมมติฐาน นั่นคือ บิดามารดาที่มีการศึกษาในระดับสูงมีความพร้อมในการเป็นบิดามารดามากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาในระดับต่ำ

ผู้วิจัยได้เสนอแนะการปฏิบัติการพยาบาล โดยอาศัยผลการวิจัยครั้งนี้ด้วย

Thesis Title   Parenthood Readiness of Parents in the Northern
  Region of Thailand

Name   Miss Suvanee Srichuntraapar

Thesis Advisor   Assistant Professor Jintana Yunibhand, Ph.D.
  Assistant Professor Suksee Buranakanit

Department   Nursing Education

Academic Year   1984

ABSTRACT

The purposes of this research were to study parenthood readiness of parents in the Northern region of Thailand, and to compare parenthood readiness of parents with different ages, income and education level, and of parents from different residence areas.

The research subjects, selected by systematic sampling, consisted of 100 couples who were admitted for labour, from 4 selected hospitals in the Northern region of Thailand. An interviewing questionnaire developed by the researcher was used in collecting data for this study. The questionnaire had been evaluated by 10 experts for content validity. Its reliability tested by coefficient alpha was 0.85. The gathered data were analyzed by using the following statistical procedures, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, one way analysis of variance and two way analysis of variance.

The analysis of data indicated the following conclusions.

1. The majority of parenthood readiness of parents in the Northern

region of Thailand (65 per cent) was at the middle level. The rest (35 per cent) of parents had the parenthood readiness at the high level.

2. There was a significant difference at the .01 level between the means of the total scores of parenthood readiness of parents who were in different age groups. Thus the hypothesis was substantiated. The parenthood readiness of parents who were 21 - 30 years of age and above were higher than that of the parents who were 20 years of age and lower.

3. There was a significant difference at the .01 level between the means of the total scores of parenthood readiness of parents who were in different residence areas. Thus the hypothesis was substantiated. The parenthood readiness of parents who lived in the metropolitan area were higher than that of the parents who lived in the rural area.

4. There was a significant difference at the .01 level between the means of the total scores of parenthood readiness of parents who had different income. Thus the hypothesis was substantiated. The parenthood readiness of parents who had high income and middle income were higher than that of the parents who had low income.

5. There was a significant difference at the .01 level between the means of the total scores of parenthood readiness of parents who had different education level. Thus the hypothesis was substantiated. The parenthood readiness of parents who had high education and secondary education were higher than that of the parents who had the primary education.

The researcher draw several nursing implications from the above findings.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จินตนา
มูนิพันธ์ุ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชศรี บุรณะภินิธ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งให้ความ
ช่วยเหลือเอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณมา ปุระณโชนิก ได้กรุณา
ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่านจากสถาบัน
ต่าง ๆ ที่ได้กรุณาแนะนำแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน เป็นอย่างยิ่ง
จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ตลอดจนหญิงตั้งครรภ์และสามีทุกท่าน
ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยให้วิทยา-
นิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

และวิทยานิพนธ์นี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ผู้
วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุวรรณีย์ ศรีจันทร์ธาดา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ปัญหาของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
คำจำกัดความ	9
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของความพร้อมของการเป็นบิดามารดา	12
ความสำคัญของความพร้อมของการเป็นบิดามารดา	13
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมของการเป็นบิดามารดาในด้าน อายุ รายได้ ระดับการศึกษา	15
ความพร้อมในการเป็นบิดามารดาในระยะก่อนการตั้งครรภ์	17
ความพร้อมในการเป็นบิดามารดาในระยะระหว่างการตั้งครรภ์ และการคลอด	24
ความพร้อมในการเป็นบิดามารดาในระยะเลี้ยงดูบุตรตั้งแต่แรกเกิด ถึง 6 เดือน	30

บทที่	หน้า	
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
	กลุ่มตัวอย่างประชากร	38
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
	การหาความเที่ยง	43
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
	การวิเคราะห์ข้อมูล	44
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	44
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร	50
	ความพร้อมในการเป็นบิดามารดาของบิดามารดาในภาคเหนือ ของ ประเทศไทย	58
	เปรียบเทียบความพร้อมในการเป็นบิดามารดากับตัวแปรอิสระในด้าน อายุ ที่อยู่อาศัย รายได้ และระดับการศึกษา	60
5.	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
	สรุปผลการวิจัย	70
	การอภิปรายผลของการวิจัย	73
	ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	. . . . .	86
ภาคผนวก	. . . . .	90
	ภาคผนวก ก . . . สถิติที่ใช้และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	91
	ภาคผนวก ข . . . เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
ประวัติผู้เขียน	. . . . .	118

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนบิดาจำแนกตามอายุ ที่อยู่อาศัย และระดับการศึกษา	50
2.	จำนวนมารดาจำแนกตามอายุ ที่อยู่อาศัย และระดับการศึกษา	51
3.	จำนวนมารดาจำแนกตามรายได้ของครอบครัว... .. .	52
4.	ความคิด เห็นของบิดา เกี่ยวกับแหล่งการ เรียนรู้ในการ เตรียมตัว เป็นบิดา.....	53
5.	ความคิด เห็นของมารดา เกี่ยวกับแหล่งการ เรียนรู้ในการ เตรียมตัว เป็นมารดา .	54
6.	ความคิด เห็นของบิดา เกี่ยวกับ เหตุผลที่ตัดสินใจแต่งงาน... .. .	55
7.	ความคิด เห็นของมารดา เกี่ยวกับ เหตุผลที่ตัดสินใจแต่งงาน	56
8.	จำนวนมารดาจำแนกตามระยะเวลาที่ตั้งครรภ์ ประวัติการแท้งบุตร และ น้ำพักแรกเกิดของบุตรคนแรก	57
9.	ค่าเฉลี่ยและความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพร้อมในการ เป็น บิดามารดา จำแนกตามกลุ่มบิดา กลุ่มมารดาและระยะของความพร้อม... .. .	58
10.	จำนวนบิดามารดาจำแนกตามความพร้อมในการ เป็นบิดามารดา.....	59
11.	ค่าเฉลี่ยและความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพร้อมในการ เป็น บิดามารดาจำแนกตามกลุ่มอายุของบิดามารดา	60
12.	ค่าเฉลี่ยและความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพร้อมในการ เป็น บิดามารดาจำแนกตามที่อยู่อาศัย.....	61
13.	ค่าเฉลี่ยและความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพร้อมในการ เป็น บิดามารดาจำแนกตามรายได้ของครอบครัว.....	62
14.	ค่าเฉลี่ยและความ เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพร้อมในการ เป็น บิดามารดาจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดา.....	63
15.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความพร้อมในการ เป็นบิดา มารดาของบิดามารดาที่มีรายได้ และระดับการศึกษาต่างกัน.....	64
16.	เปรียบเทียบว่าความแตกต่างวิกฤตของความพร้อมในการ เป็นบิดามารดา ของบิดามารดาที่มีรายได้ต่างกัน	65

17. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างวิกฤตของความพร้อมในการเป็นบิดามารดา
ของบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 66

18. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความพร้อมในการเป็นบิดามารดาของบิดามารดา
แต่ละระดับการศึกษา และรวมทุกระดับการศึกษา โดยจำแนกตามรายได้... 67

19. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและอัตราส่วน F ของค่าเฉลี่ยความพร้อม
ในการเป็นบิดามารดาของบิดามารดาในแต่ละระดับการศึกษาของแต่ละ
ระดับรายได้ 68